

bureaubroekhuizen

Methodiekomschrijving

Evaluatie interventies meldingsbereidheid
ondermijnende criminaliteit

Jolijn Broekhuizen

Bureau Broekhuizen – onderzoek
en advies

Met medewerking van

Shanna Mehlbaum, Mehlbaum
Onderzoek Anne Wester,
Talentenlab, Kyra van den
Akker, KA Research. en Janne
Landsman

Maart, 2020

Inhoud

1 Inleiding	2
1.1 Inhoud methodiekomschrijving	2
1.2 Keuze vergelijkbare onderzoeksmethodiek	3
1.3 1-meting	3
1.4 2-meting	4

2 Methodiek 1-meting	5
2.1 Ontwikkeling vragenlijst 1-meting Heusden	5
2.2 Beschrijving veldwerk 1-meting Heusden	7
2.3 Verbeterpunten vragenlijst 1-meting Heusden	7
2.4 Aanpassingen n.a.v. verbeterpunten vragenlijst 1-meting Heusden	8
2.5 Beschrijving veldwerk 1-meting Woensdrecht	9
2.6 Verbeterpunten vragenlijst 1-meting Woensdrecht	9
2.7 Aanpassing n.a.v. verbeterpunten vragenlijst 1-meting Woensdrecht	10
2.8 Aanpassingen met name n.a.v. uitvoer 2-metingen	10

3 Methodiek 2-meting	12
3.1 Ontwikkeling vragenlijst 2-meting Heusden en Woensdrecht	12
3.2 Beschrijving veldwerk 2-meting Heusden en Woensdrecht	12
3.3 Verbeterpunten 2-meting Heusden en Woensdrecht	13
3.4 Aanpassingen naar aanleiding van verbeterpunten 2-meting	14

Bijlage 1 Vragenlijst Veiligheidsmarkt Heusden	15
Bijlage 2 Vragenlijst Veiligheidsmarkt Woensdrecht	21
Bijlage 3 Vragenlijst 1-meting VR ondermijning	27
Bijlage 4 Vragenlijst 2-meting Heusden en Woensdrecht	33
Bijlage 5 Vragenlijst 2-meting andere interventies	36

1 Inleiding

1.1 Inhoud methodiekomschrijving

In dit document beschrijven we de methodiek waarmee we de interventies ter verhoging van de meldingsbereidheid in zes gemeenten in Brabant-Zeeland evalueren. We richten ons in de evaluatie van de interventies op het beantwoorden van de volgende onderzoeksvragen:

1. Welke interventies zetten gemeenten in om de meldingsbereidheid te verhogen?

2. Welke typen burgers worden met name door de interventies bereikt en hoe komt dit? En wat zijn verschillen hierin tussen de verschillende interventies?

3. In hoeverre gaan verschillende mechanismen die kunnen leiden tot meldingsbereidheid in werking door verschillende interventies en zijn hierin verschillen tussen verschillende interventies?

4. Wat is de invloed van deelname aan verschillende interventies op de meldingsbereidheid (op korte en lange termijn)? Verschilt deze invloed tussen verschillende interventies en tussen deelnemers met verschillende achtergrondkenmerken?

5. Wat is de relatie tussen de ontwikkeling van de mechanismen en de ontwikkeling van de meldingsbereidheid op korte termijn en het feitelijke meldgedrag op langere termijn?¹

6. Wat kunnen overheden en veiligheidspartners van de geëvalueerde interventies leren aangaande het verhogen van de meldingsbereidheid: wat zijn 'good practices'?

De methodiek is steeds in ontwikkeling en dit is daarom een zogenaamd 'levend document'. Na elke onderzoeksgemeente evalueren we het toegepaste onderzoeksinstrumentarium en

maken zo nodig aanpassingen in de methodiek voor de volgende onderzoeksgemeente. De gemaakte onderzoekskeuzes verantwoorden we in deze methodiekbeschrijving.

Leeswijzer

Hoofdstuk 2 gaat in op de methodiek van de 1-meting, hoofdstuk 3 op de methodiek van de 2-meting. Per meting beschrijven we de ontwikkeling van de vragenlijst, het veldwerk bij verschillende interventies en de doorontwikkeling van de vragenlijst naar aanleiding van bevindingen tijdens en na het veldwerk. De ontwikkeling is hierbij chronologisch weergegeven. De papieren versies van de gehanteerde vragenlijsten staan in bijlage 1 t/m 5.

¹ We gaan hiermee na of de bepalende factoren uit het pilotonderzoek ook in dit bredere onderzoek naar voren komen als meest invloedrijk als het gaat om het verhogen van de meldingsbereidheid en het feitelijk melden van ondermijnende criminaliteit. Deze onderzoeksvraag beantwoorden we alleen in de overkoepelende tussen- en eindrapportage, niet in de rapportages over de afzonderlijke onderzoeksgemeenten.

1.2 Keuze vergelijkbare onderzoeksmethodiek

De interventies die we binnen dit project evalueren variëren in inhoud (type interventie), locatie (verschillende gemeenten), reikwijdte (aantal deelnemers) en doelgroep. Om deze interventies in samenhang te kunnen analyseren, ontwikkelen we een onderzoeksmethodiek die voor verschillende interventies in de zes onderzoeksgemeenten te gebruiken is.² Resultaten kunnen door de vergelijkbare onderzoeksmethodiek samengevoegd worden waardoor (vanwege de grotere onderzoeksgroep) verdiepende analyses uitgevoerd kunnen worden. Het toepassen van een vergelijkbare methodiek maakt het daarnaast mogelijk om de resultaten van verschillende interventies te vergelijken. We bouwen met de evaluaties in het huidige project ook voort op bevindingen uit de eerdere pilotstudie (Broekhuizen e.a. 2018³). Figuur 1.1 geeft de kennisstapeling die hierdoor ontstaat weer.

Figuur 1.1 Grafische weergave stapeling kennis meldingsbereidheid ondermijnende criminaliteit

Voor de evaluaties gebruiken we een kwantitatieve vragenlijst. De resultaten uit deze vragenlijst verrijken we met kwalitatieve observaties tijdens de interventies. Waar spreken de interventiebegeleiders bijvoorbeeld met name over met burgers tijdens de interventies? Of: wat lichtten burgers aan de enquêteurs of interventiebegeleiders toe over het waarnemen en melden van ondermijnende criminaliteit? De veldwerkers maken na afloop van de interventie hiervoor een verslag van hun observaties. Daarnaast maken de veldwerkers foto's van de interventies. Dit beeldmateriaal gebruiken we om te laten zien hoe de interventies er daadwerkelijk uitzien.

1.3 1-meting

Om inzicht te krijgen in de invloed van verschillende interventies op de meldingsbereidheid van burgers ontwikkelden we voor de eerste onderzoeksgemeenten (Heusden en Woensdrecht) een korte vragenlijst die kort na de interventie(s) is afgenomen. Dit is een losstaande '1-meting', waarin gevraagd wordt naar zowel de huidige situatie (na het meemaken van de interventie) als naar de situatie voor de interventie (met behulp van zogenaamde retrospectieve vragen).

We hebben er in overleg met de opdrachtgever voor gekozen om bij de evaluatie van de interventies van de eerste twee onderzoeksgemeenten geen meting te houden voordat de respondenten met de interventie in aanraking kwamen. Van een dergelijke 0-meting is afgezien, om de deelnamebereidheid te verhogen, en vanwege praktische, organisatorische redenen.

Bij de Veiligheidsmarkt in Heusden duurden de interventies vaak maar enkele minuten en zou het twee keer afnemen van een vragenlijst (voor- en achteraf) in verhouding te veel tijd van de respondenten in beslag nemen. Dit zou de bereidheid om aan het onderzoek deel te nemen waarschijnlijk sterk verminderen en belangrijker nog: het zou ook een negatieve invloed kunnen hebben op deelname aan de interventies zelf. Ook liepen de deelnemers bij de Veiligheidsmarkt in Heusden rond en besloten dan ter plaatse of ze wel of geen interventie gingen bezoeken, wat het lastig maakt om een 0-meting uit te voeren.

Bij de Veiligheidsdag bood het korte programma (een sessie van maximaal 20 minuten) geen tijd om de deelnemers voor- en achteraf een vragenlijst in te laten vullen.

Met de zogenaamde 1-meting (direct na de interventie) meten we de invloed van de interventie op de korte termijn: de inschatting van de meldingsbereidheid direct na afloop van de interventie.

² Zover de inhoud van de interventies dit toelaten. Het is mogelijk dat er een interventie wordt ingezet waar een kwantitatieve vragenlijst niet af te nemen is.

³ Broekhuizen J., Meulenkamp T., Stoutjesdijk F en Boutellier H. (2018) Ondermijnende criminaliteit en de meldingsbereidheid van burgers. Een pilotonderzoek in drie buurten in Brabant-Zeeland. Amersfoort: Bureau Broekhuizen. Zie ook https://www.bureaubroekhuizen.nl/wp-content/uploads/2019/04/Ondermijnende-criminaliteit-en-de-meldingsbereidheid-van-burgers_v2.pdf

1.4 2-meting

Met een zogenaamde 2-meting (een periode na de interventie) kan gekeken worden naar de invloed op de meldingsbereidheid en het feitelijke meldgedrag op langere termijn: hebben deelnemers aan de interventies ondermijnende (drugs)criminaliteit waargenomen en dit vervolgens gemeld? Aan het begin van dit gehele onderzoekstraject was het niet duidelijk of een dergelijke 2-meting zou plaatsvinden. Nadat de eerste interventies hebben plaatsgevonden in Woensdrecht en Heusden en een 1-meting is

uitgevoerd is hiertoe besloten. Dat betekent dat de tweede meting van de eerste interventies - Xtacy-geur en hennepcontainer in Heusden en Xtacy-sessie in Woensdrecht- niet helemaal goed heeft kunnen plaatsvinden. De eerste meting was namelijk niet dusdanig uitgevoerd dat de tweede meting hier goed op aan kon sluiten (waarover meer in hoofdstuk 3). Door enkele verbeteringen aan de 1-meting kon de 2-meting bij de hiernavolgende interventies (startende met de VR ondermijning) beter uitgevoerd worden.

2 Methodiek 1-meting

In dit hoofdstuk staat de methodiek van de 1-meting van de evaluaties van interventies ter verhoging van de meldingsbereidheid van ondermijnende criminaliteit centraal. We gaan eerst in op de ontwikkeling en test van de vragenlijst (2.1), het veldwerk, verbeterpunten en de aanpassingen naar aanleiding van de afname van de vragenlijst tijdens de Veiligheidsmarkt Heusden (2.2-2.4). Vervolgens beschrijven we het veldwerk, de verbeterpunten en aanpassingen naar aanleiding van de afname tijdens de Veiligheidsdag Woensdrecht (2.5-2.7). Tot slot komen de wijzigingen in de vragenlijst naar aanleiding van de beslissing wel een 2-meting uit te voeren aan de orde (2.8).

2.1 Ontwikkeling vragenlijst 1-meting Heusden

De eerste versie van de vragenlijst voor de 1-meting ontwikkelden we voor de Veiligheidsmarkt in Heusden. De vragenlijst heeft de volgende vragenblokken:

Interventie(s) waaraan is deelgenomen⁴.

Meldgedrag voor de interventie (inclusief redenen waarom niet te melden).

Inschatting meldingsbereidheid voor de interventie.

Inschatting meldingsbereidheid na de interventie.

Ontwikkeling verschillende mechanismen die bij kunnen dragen aan meldingsbereidheid⁵.

Achtergrondkenmerken deelnemer interventie: leeftijd, sekse, herkomst, opleidingsniveau, drugsgebruik.

Deze vragenlijst programmeerden we online (met QuestionPro) voor afname. De geprogrammeerde lijst is opgenomen in bijlage 1.

Om een betrouwbaar en valide instrumentarium te ontwikkelen is de conceptvragenlijst voorgelegd aan drie experts en vervolgens getest bij negen 'gewone burgers' met verschillende achtergrondkenmerken. Hieronder is een overzicht te vinden van de personen die hieraan hebben meegewerkt.

Experts

Marc Janssen

Woordvoerder NL Confidential

Merel Kahmann

Voormalig medewerker Verwey-Jonker instituut, zelfstandig senior onderzoeker

Lieselotte Bicknese

expert vragenlijst OIS Amsterdam, senior onderzoeker

⁴ In Heusden was hier de keuze uit drie interventies (hennepcontainer, stand over illegaal drugsafval en de Xtacy-geur) en of men wel/niet nog met iemand van de stand gepraat heeft.

⁵ Zoals onderscheiden in het voorafgaande onderzoek (Broekhuizen e.a. 2018).

Burgers

Nienke

59, Alkmaar, docent maatschappelijk werk

Job

22, Amsterdam, masterstudent geschiedenis

Jerom

21, Utrecht, masterstudent rechten

Merel

25, Leiden, masterstudent seksuologie

Lotte

24, Amsterdam, masterstudent literatuurstudies

Céline

17, Hoorn, MBO sociaal werk, niveau 4

Wessel

18, Den Oever MBO Sociaal werk, niveau 4

Bouchra

17, Hoorn, MBO Sociaal Werk, niveau 4

Wilma

65, Alkmaar, MBO Verpleegkunde

Opinie experts

Drie experts zijn gevraagd een kritische blik te werpen op de conceptvragenlijst. We vroegen hen de vragenlijst vanuit het belang van de onderzoeker te bekijken: hoe krijg je een zo goed mogelijk antwoord op de onderzoeksvragen? Welke antwoordcategorieën leveren de meest betrouwbare antwoorden op?

Opinie burgers

Waar de experts bij het beoordelen van de vragenlijst voornamelijk keken naar de inhoud en de kwaliteit van de vragen, werd de burgers gevraagd te focussen op de vraag of de vraagstellingen voldoende helder waren. Enkele burgers gaven aan een vraag niet helemaal goed te begrijpen, of interpreteerden een vraag op de verkeerde manier. Eén burger wees daarnaast op de volgorde van de beoordelingsschaal bij de verschillende vragen niet bij iedere vraag consequent werd gehanteerd, wat bij hem verwarring veroorzaakte bij het invullen. Een

Aanpassingen

Naar aanleiding van de adviezen en reacties van burgers en experts zijn een aantal (kleinere) wijzigingen in de conceptvragenlijst doorgevoerd. Met name is nog eens goed gekeken naar de begrijpelijkheid van de vragen. Hiernaast hebben we bij een aantal stellingen de optie 'niet mee eens, niet mee oneens' toegevoegd en is bij de vragen over de achtergrondkenmerken van de respondenten de optie 'wil ik niet zeggen' toegevoegd. We hebben gekozen om alle vragen gesloten te houden (met voor afgegeven

De opmerkingen van de experts over de conceptvragenlijst gingen met name over de soms ingewikkelde terminologie, het ontbreken van een neutrale antwoordcategorie ('weet niet' of 'niet oneens, niet eens') en het ontbreken van open vragen (een vraag zonder voorgegeven antwoordcategorieën).

andere burger wees erop dat de antwoordopties bij twee vergelijkende vragen niet hetzelfde waren. Net als de experts wezen enkele burgers op het ontbreken van de antwoordcategorie 'neutraal'/'weet ik niet'. Het taalgebruik werd over het algemeen als helder ervaren. Wel wezen de jongste burgers op de formaliteit van bepaalde termen. Een burger gaf aan zelf softdrugs te gebruiken en daardoor niet te weten of ze de vragen over het melden van een cannabiskwekerij eerlijk zou beantwoorden.

antwoordcategorieën). Het verwerken van open antwoorden kost veel tijd en op basis van het eerdere onderzoek hebben we al goed zicht op de antwoorden die burgers het meest geven. Hiernaast bieden we altijd een 'anders namelijk' optie aan. Tot slot is naar aanleiding van de feedback van een deelnemer over het eigen drugsgebruik besloten een vraag aan de vragenlijst toe voegen naar het recentelijke drugsgebruik van de respondent zelf.

2.2 Beschrijving veldwerk 1-meting Heusden

Na deze feedbackrondes werden de definitieve vragen geprogrammeerd in de digitale tool 'QuestionPro'. De vragenlijst werd uiteindelijk in de app van QuestionPro gezet, waardoor deze via de onderzoek-iPads kon worden afgenomen.

Deze vragenlijst werd op zaterdag 21 september 2019 afgenomen tijdens de Veiligheidsmarkt op het Raadhuisplein in Drunen, gemeente Heusden, tussen 10.30-16.00. Tijdens deze veldwerksessie werd gewerkt met drie enquêteurs die allen een iPad met de digitale vragenlijst bij zich hadden. De drie enquêteurs liepen tijdens hun enquête ronde om en rond de drie druggerelateerde stands op deze markt: de container met de hennepkwekerij, de drugsafvalbus en de stand met de XTC-geur.

Bij aanvang van de markt verdeelden de drie enquêteurs zich evenredig over de drie stands – waarbij iedere enquêteur de bezoekers aansprak die bij 'zijn' of 'haar' stand hoorde. Na een half uur bleek dat de interventie over drugsafval niet veel werd bezocht en begeleiders die bij deze stand hoorden weinig contact maakten met de bezoekers. Ook waren deze begeleiders zelf niet altijd aanwezig om bezoekers te woord te staan. Er is toen besloten om de enquêteur die bij deze stand hoorde afwisselend bij de hennepcontainer en de XTC-stand in te zetten. Dit om te voorkomen dat waardevolle respondenten bij deze twee interventies werden misgelopen. De nabijheid van de drie interventies/stands zorgde ervoor dat deze flexibele inzet mogelijk was.

De enquêteurs spraken de bezoekers aan die een van de drie interventies hadden bezocht. Bijvoorbeeld wanneer zij de hennepcontainer verlieten, of een praatje hadden gemaakt met één van de medewerkers van de XTC-stand. De bezoekers werd vervolgens gevraagd de vragenlijst zelfstandig in te vullen, om sociaal wenselijke antwoorden te voorkomen. Veel bezoekers vulden de vragenlijst in samen met hun partner. Wanneer de bezoekers vragen hadden over de vragenlijst, stelden ze die aan de enquêteur. Veel bezoekers voelden de behoefte om nog even een kort praatje te maken over de problematiek die in hun omgeving speelt. Er werden daarentegen weinig tot geen vragen gesteld over het doel van het onderzoek en/of de vragenlijst.

Vrijwel alle bezoekers die werden gevraagd de vragenlijst in te vullen, stemden hiermee in. Men was dus zeer bereid tot deelname aan het onderzoek. Ook bleek men er behoefte aan te hebben – buiten het invullen van de vragenlijst – nog wat nader door te praten over (het melden van) drugscriminaliteit. Uiteindelijk hebben 87 respondenten op de markt de vragenlijst ingevuld, waarvan één vragenlijst achteraf niet bruikbaar was voor onderzoek. Dit brengt het totaal aantal bruikbare enquêtes van deze middag op 86. De afname van de vragenlijst duurde gemiddeld 5 minuten.

2.3 Verbeterpunten vragenlijst 1-meting Heusden

Op de Veiligheidsmarkt van de gemeente Heusden hebben we de vragenlijst voor het eerst toegepast. We hebben daarom na afloop kritisch naar de inzet van dit instrument gekeken. Uit deze evaluatie kwamen de volgende verbeterpunten naar voren:

Met name het wat oudere publiek kon niet altijd goed met een tablet omgaan. De enquêteur moest in die gevallen meehelpen bij het invullen van de vragen. Het niet zelfstandig invullen is niet wenselijk: dit kan immers het invullen van sociaal wenselijke antwoorden in de hand werken.

Voor sommige respondenten was onvoldoende duidelijk dat er een verschil zat tussen de vragen over hun meldingsgedrag voordat zij de Veiligheidsmarkt hadden bezocht en hun meldingsgedrag na afloop.

Bij een deel van de vragenlijst verspringt het beeld na het invullen van de antwoorden. Dit gaf sommige bezoekers de indruk dat de tablet vastliep.

Het laatste onderdeel van de vragenlijst, waarbij de deelnemers informatie moesten geven over zichzelf vulden – met name oudere mensen – soms niet in omdat de hoeveelheid persoonlijke vragen hen overviel. Zij drukten dan de tablet vriendelijk terug in de handen van de enquêteur, die vervolgens overal 'geen antwoord' in moest vullen.

Het invullen van de leeftijd ging bij een aantal mensen wat moeizaam, omdat het niet duidelijk is waar je precies moet klikken om dit in te vullen. Ook hebben een aantal mensen hun geboortjaar ingevuld, in plaats van leeftijd. Dit laatste bleek zowel uit observaties van de enquêteurs als uit een analyse van de data.

2.4 Aanpassingen n.a.v. verbeterpunten vragenlijst 1-meting Heusden

Tabel 2.1 herhaalt kort de verbeterpunten uit Paragraaf 2.3 (constatering) en benoemt de door ons voorgestelde aanpassing richting de tweede onderzoeksgemeente – Woensdrecht.

Constatering	Aanpassing
Sommige deelnemers hebben moeite met de online vragenlijst.	In Woensdrecht bieden we de mogelijkheid aan om een papieren vragenlijst in te vullen.
Te klein verschil tussen vraagstelling over inschatting meldingsbereidheid voor de interventie en na de interventie	We hebben de eerste vraag (naar de situatie voor de interventie) enigszins aangepast ⁶ en een tussenzin ⁷ toegevoegd tussen de eerste vraag en de tweede vraag (naar de situatie na de interventie). Zie ook bijlage 2, waar we de gehele vragenlijst van Woensdrecht hebben opgenomen.
Beeld verspringt na invullen vraag.	We pasten dit aan voor de online vragenlijst in Woensdrecht.
Grote aantal vragen over de respondent zelf schrikt de respondent af.	We voegden in de online vragenlijst van Woensdrecht een zogenaamde 'page-break' in, zodat de vragen naar persoonskenmerken over twee pagina's verdeeld worden.
Leeftijd is voor sommige deelnemers moeilijk in te vullen. Een aantal vult hier geboortejaar in i.p.v. levensjaren	We pasten dit aan voor de online vragenlijst in Woensdrecht. Het aantal in te vullen nummers beperken we tot maximaal 3.

Tabel 1.2 Constateringen Heusden en aanpassingen voor Woensdrecht

Hiernaast voerden we nog twee andere verbeteringen door:

We besloten het logo Bureau Broekhuizen voortaan niet meer boven de vragenlijst te zetten. We hadden het voortschrijdende inzicht dat dit logo bij mensen het gevoel kan oproepen dat de vragenlijst door een politiebureau wordt afgenomen, hetgeen een stimulans kan zijn voor sociaal wenselijke antwoorden.

Tot slot namen we in de vragenlijst een afsluitende open vraag op: 'Heeft u nog verdere opmerkingen over het melden van criminaliteit of over de vragenlijst?' Dit, omdat we bemerkten dat veel respondenten op de Veiligheidsmarkt meer wilden vertellen dan in de vragenlijst gevraagd werd. Die mogelijkheid was er op de Veiligheidsmarkt wel, door de 1-op-1 afname, maar die mogelijkheid is er tijdens de Veiligheidsdag niet, vanwege de korte tijdsduur van elke sessie. Door een dergelijke open afsluitende vraag toe te voegen kan een respondent – indien gewenst – toch nog zijn/haar verhaal kwijt.

Door de specifieke setting van de interventie in Woensdrecht (een dag voor vrijwilligers) voegden we ten slotte nog enkele vragen toe aan de vragenlijst om meer inzicht te krijgen in de activiteiten van de respondent. We vroegen de respondent of hij wel/niet vrijwilliger was, wel/niet actief op het thema veiligheid en of hij wel/niet woonachtig in Woensdrecht was. De nieuwe vragenlijst (gemaakt in Word), is voor Woensdrecht zowel online geprogrammeerd, als op papier – in een boekje – gedrukt. De vragenlijst voor de Veiligheidsdag in Woensdrecht is te vinden in bijlage 2.

⁶ Stel dat u de volgende soorten criminaliteit in uw buurt ziet. Zou u voor vandaag hiervan melding hebben gemaakt?

⁷ We hebben u net gevraagd of u voor vandaag melding zou hebben gemaakt van criminaliteit. We willen nu graag weten hoe dat nu is, dus nadat u de sessie 'Daar zit een Luchtje aan' bezocht heeft.

2.5 Beschrijving veldwerk 1-meting Woensdrecht

De sessie 'XTC: daar zit een luchtje' aan is voor drie verschillende groepen gehouden tijdens de Veiligheidsdag. Aan het einde van elke sessie werd de deelnemers gevraagd de vragenlijst in te vullen. Zij konden zelf kiezen of ze dit op papier wilden doen of via een online link op hun eigen telefoon. Uiteindelijk hebben 67 respondenten de vragenlijst ingevuld, waarvan drie vragenlijsten achteraf niet bruikbaar waren voor het onderzoek. Dit brengt het totaal aantal bruikbare enquêtes op 64, waarvan er 41 op papier zijn ingevuld en 23 online. De online invulduur betrof gemiddeld 5 minuten. De schriftelijke invulduur is niet bijgehouden, de inschatting van de enquêteurs is dat deze enkele minuten langer was.

2.6 Verbeterpunten vragenlijst 1-meting Woensdrecht

De Veiligheidsdag Woensdrecht betrof de tweede afname van het instrumentarium. Na afloop van deze tweede inzet van het instrument hebben we wederom kritisch gekeken naar aandachtspunten. Hieronder hebben we deze beschreven:

Veel deelnemers aan de Veiligheidsdag zijn wat ouder van leeftijd (tussen de 31 en 78 jaar en 60% van hen is 60 jaar of ouder). Veel van hen (45 van de 68 deelnemers) kozen ervoor de vragenlijst op papier in te vullen – een mogelijkheid die we na onze ervaringen in Heusden als een extra optie (naast de online optie) hebben aangeboden. Een nadeel van deze methode bleek te zijn dat respondenten (in tegenstelling tot bij de online versie) vragen kunnen overslaan. Ook kunnen respondenten in de papieren versie (ongewenste) dubbele antwoorden geven (bijvoorbeeld zeker wel en waarschijnlijk wel), waar dat bij de online versie niet kan.

In Woensdrecht gebruikten we een online link om deelnemers de vragenlijst te laten invullen (in tegenstelling tot in Heusden, waar we gebruik maakten van een app). Het goed overtuigen van de juiste url ("veiligheidsdag.questionpro.com") in hun eigen telefoon bleek voor sommige (oudere) deelnemers lastig.

De sessies waarin de interventie plaatsvond en ook de enquête ingevuld moest worden waren kort van duur: 20 minuten in totaal. Sommige deelnemers kregen de vragenlijst hierdoor niet op tijd af.

Het viel de enquêteurs op dat dat de enquête voor mensen veel leeswerk bevat. Zij hebben het idee hebben dat dit lezen niet altijd even goed plaatsvindt.

De analyse van de data van Woensdrecht laat zien dat er een relatief geringe positieve ontwikkeling is van het vertrouwen iets terug te horen van de overheid naar aanleiding van een melding. Het is mogelijk dat hierbij een rol speelt dat burgers aan het doen van een anonieme melding denken – en snappen dat ze daar niet persoonlijk over teruggekoppeld kunnen worden.

Het is overigens goed om op te merken dat er vrijwel geen opmerkingen, vragen of reacties op de vragen in de enquête vanuit de deelnemers kwamen, hetgeen een indicatie is dat men de vragen goed begreep.

2.7 Aanpassing n.a.v. verbeterpunten vragenlijst 1-meting Woensdrecht

Tabel 2.2 herhaalt kort de verbeterpunten uit Paragraaf 2.6 (constatering) en benoemt de door ons voorgestelde aanpassing richting de evaluatie van interventies in de volgende vier onderzoeksgemeenten.

Constatering	Aanpassing
Over slaan van vragen in de papieren vragenlijst.	Bij toekomstig gebruik van papieren vragenlijsten zullen we na inlevering van de vragenlijst even snel doorkijken of de respondent niet wat vergeten in te vullen is. ⁸
Deelnemers hebben moeite met goed intikken van de url in de eigen telefoon.	In de toekomst gebruiken we een korte 'bitly link' en een QR-code die deelnemers kunnen scannen met hun mobiele telefoon.
Te kort tijd om de vragenlijst in te vullen.	In de toekomst goed kijken naar de tijd die beschikbaar is voor de evaluatie en de vragenlijst daarop afstemmen.
De vragenlijst bevat veel leeswerk.	Nog eens goed kijken naar de lengte van de (teksten in de) vragenlijst.
Bij de stelling 'na het bezoeken van de Veiligheidsmarkt heb ik meer vertrouwen dat ik wat van de overheid terug hoor als ik een melding zou maken van drugscriminaliteit' zagen we een kleinere positieve ontwikkeling dan bij andere mechanismen. Een mogelijke oorzaak kan zijn dat respondenten hierbij ook aan het doen van een anonieme melding denken en weten dat ze dan geen terugkoppeling krijgen.	Deze stelling wordt aangepast in: 'na het bezoeken van (interventie X) heb ik meer vertrouwen dat ik wat van de overheid terug hoor als ik een niet-anonieme melding zou maken van drugscriminaliteit'.

Tabel 2.2 Constateringen Woensdrecht en aanpassingen voor onderzoeksgemeenten 3-6

2.8 Aanpassingen met name n.a.v. uitvoer 2-metingen

Tijdens de 1-metingen in Heusden en Woensdrecht was het nog onduidelijk of we 2-metingen mochten gaan uitvoeren en gesprekken daartoe met de opdrachtgever leken naar een 'nee' te neigen. Voor de zekerheid hebben we tijdens de 1-metingen wel om e-mailadressen van de deelnemers gevraagd. Hierbij gaven we aan dat we deze 'eventueel' zouden gebruiken voor een tweede vragenlijst. Maar, we hebben er niet voor gekozen de 2-meting al vorm te geven en de inhoud van de 1-meting hier zo veel mogelijk of af te stemmen. En we hebben niet sterk ingezet op het verkrijgen van e-mailadressen.

Dit leidde tot twee problemen. Ten eerste dat er vrij weinig e-mailadressen voor de 2-metingen van de in Woensdrecht en Heusden ingezette interventies zijn bemachtigd (hetgeen tot een kleine onderzoeksgroep heeft geleid). E-mailadressen zijn wel gevraagd aan de respondenten, maar er heeft weinig positieve stimulans plaatsgevonden tot het aanleveren hiervan.⁹

Ten tweede dat er geen goede vergelijking kon worden gemaakt tussen het meldgedrag van ondermijnende criminaliteit voor en na de interventie. Net na de interventie (T1) vroegen we respondenten in retrospectief (T0) of ze ooit melding hebben gemaakt van criminaliteit. Op een wat langere termijn (T2) vroegen we hen of ze dit sinds de laatste hadden gedaan – hetgeen een aanmerkelijk kortere periode van vijf maanden beslaat. Hierdoor waren de bevindingen uit de eerste meting niet te vergelijken met die van de tweede meting.

⁸ Nadeel hiervan is wel dat men het gevoel kan krijgen dat de vragenlijst dan niet meer echt anoniem is (hetgeen sociaal wenselijke antwoorden kan stimuleren). Dit kan tegengegaan worden door expliciet aan te geven dat we de vragenlijst nog even doorbladeren om te kijken of iemand een vraag is vergeten in te vullen.

⁹ Een werkwijze die we hebben aangepast, verbeterd na de beslissing wel tweede metingen uit te gaan voeren, waarover meer in hoofdstuk 3: 3.3 en 3.4.

We hebben daarom besloten de vragenlijst van de eerste meting aan te passen voor de nog komende interventies, zodat deze betere informatie geeft voor de langere termijn meting. Het betreft een aanpassing van de vraag naar het feitelijke meldgedrag. Meer specifiek hebben we het volgende gedaan: Wij stelden respondenten bij de eerste interventies in Woensdrecht en Heusden de volgende vraag: *Heeft u wel eens bij een instantie (zoals de politie, gemeente of Meld Misdaad Anoniem melding gemaakt van criminaliteit of vermoedens hiervan)?* Gelang het antwoord vroegen we hen vervolgens waarover ze melding hebben gedaan en waarom ze geen melding hebben gedaan.

In de nieuwe vragenlijst stelden we respondenten de volgende vraag: *Heeft u de volgende activiteiten¹⁰ in de afgelopen vijf maanden (dus vanaf begin november) wel eens gezien of opgemerkt?¹¹ Zo ja, heeft u hiervan dan melding gedaan?¹² Als u de activiteit meer dan 1 keer gezien heeft, wilt u de vraag over het doen van een melding dan beantwoorden over de laatste keer dat u de activiteit zag?*

We kozen ervoor naar het meldgedrag van de laatste waarneming van de desbetreffende vorm van ondermijnende criminaliteit te vragen, omdat het voor een respondent die bijvoorbeeld meerdere keren hennepteelt heeft gezien anders niet goed mogelijk zou zijn deze vraag te beantwoorden. Tenzij – en dat is qua lengte van de vragenlijst ongewenst – we van elke waarneming het meldgedrag in kaart zouden brengen.

Om de vergelijkbaarheid met de 2-meting te optimaliseren vroegen we de respondent in de nieuwe vragenlijst van de 1-meting hun waarneming en meldgedrag op de afgelopen vijf maanden te baseren in plaats van ‘ooit’. Tijdens de 2-meting vragen we respondenten immers eveneens naar de afgelopen vijf maanden, namelijk de periode die er tussen de 1- en 2-meting zit.

In de papieren vragenlijst stelden we de respondenten nog een vraag ter check: *Even ter check heeft u bij de vorige vraag eraan gedacht ook de vragen over het melden van de criminele activiteiten te beantwoorden?* Hier kozen we voor, gezien eerdere ervaringen met een dergelijke dubbele vraag in een papieren vragenlijst uitwees dat men de tweede vraag dan relatief vaak vergeet.¹³

Tot slot voerden we nog twee kleine wijzigingen door aan de vragenlijst die in Woensdrecht en Heusden is ingezet. Ten eerste voegden we de volgende vraag toe: *Hoeveel kennis had u voor uw deelname aan de sessie met de VR ondermijning over zogenaamde ‘ondermijnende criminaliteit’? Bijvoorbeeld over wat het is, hoe je het kan herkennen, wat voor gevolgen het heeft.¹⁴* Wij voegden deze vraag toe om meer inzicht te krijgen in het kennisniveau van deelnemers voorafgaand aan de interventies. Indien zij al (heel veel) kennis hadden, dan is er weinig positieve ontwikkeling hierin mogelijk. Deze vraag gebruikten we eerder met succes in de evaluatie van de Expeditie Ondermijning (Broekhuizen 2019).¹⁵

Ten tweede vroegen we de respondenten in de papieren versie van de vragenlijst niet alleen naar een e-mailadres. We gaven hen in de nieuwe vragenlijst van de 1-meting ook de mogelijkheid een postadres op te geven waarnaar de vragenlijst van de tweede meting gestuurd kon worden.

De papieren versie van de nieuwe vragenlijst voor de 1-meting staat weergegeven in bijlage 3.

10 Hennepteelt, het maken van harddrugs, het verkopen van harddrugs, illegale prostitutie, het dumpen van drugsafval, illegale bewoning, vuurwapenbezit, illegaal gokken en witwassen.

11 Antwoordmogelijkheden: ja, dat weet ik zeker, ja, al weet ik dat niet helemaal zeker, nee, weet ik niet.

12 Antwoordmogelijkheden: ja, nee, n.v.t.

13 Dit probleem is er in de online vragenlijst niet: daarin verschijnt automatisch voor elke waargenomen ondermijnende criminaliteitsvorm de vraag: heeft u hiervan melding gemaakt?

14 Antwoordmogelijkheden: heel veel kennis, redelijk veel kennis, redelijk weinig kennis, heel weinig kennis.

15 Zie: <https://www.bureaubroekhuizen.nl/nl/publicaties/detail/rapportage-evaluatie-van-de-expeditie-ondermijning>

3 Methodiek 2-meting

In dit hoofdstuk staat de methodiek van de 2-meting van de evaluaties van interventies ter verhoging van de meldingsbereidheid van ondermijnende criminaliteit centraal. We gaan in op de ontwikkeling van de vragenlijst (3.1), het veldwerk (3.2), verbeterpunten (3.3) en aanpassingen (3.4) naar aanleiding van de afname van de vragenlijst.

3.1 Ontwikkeling vragenlijst 2-meting Heusden en Woensdrecht

De eerste versie van de vragenlijst voor de 2-meting ontwikkelden we voor de Veiligheidsmarkt in Heusden. De vragenlijst heeft de volgende vragenblokken:

Heeft de deelnemer het na de interventie met anderen over de interventie of over het melden van (ondermijnende) criminaliteit gehad.

Eigen inschatting van de huidige meldingsbereidheid.

Waarnemen of opmerken verschillende vormen van ondermijnende criminaliteit (en een eigen inschatting van de ontwikkeling hierin sinds de interventie).

Ontwikkeling andere mechanismen die bij kunnen dragen aan meldingsbereidheid: bewustzijn, kennis over (anoniem) melden en vertrouwen in rol overheid.

Feitelijk meldgedrag (en ervaren invloed hierop van interventie).

Deze vragenlijst programmeerden we online (met QuestionPro) voor afname. De papieren versie van de vragenlijst is opgenomen in bijlage 4.

3.2 Beschrijving veldwerk 2-meting Heusden en Woensdrecht

Om per persoon de ontwikkeling in kaart te brengen dienen de twee metingen (1-meting en 2-meting) op individueel niveau gekoppeld te worden. Anders kan door een eventuele selectieve non-respons¹⁶ een situatie ontstaan waarin twee verschillende – en niet te vergelijken – groepen vergeleken worden.

Deelnemers aan de eerste meting van het onderzoek in Heusden en Woensdrecht hebben we in de vragenlijst om een e-mailadres gevraagd, waarmee we hen eventueel¹⁷ voor de tweede meting konden benaderen. In Heusden hebben 18 respondenten aan deze vraag gehoor gegeven (van de 85 respondenten), in Woensdrecht 32 respondenten (van de 64 respondenten). Wij hebben dus in totaal 50 respondenten van de eerste twee onderzoeksgemeenten kunnen benaderen met een online vragenlijst voor de 2-meting.

Om de bevindingen uit de twee metingen op individueel niveau te kunnen koppelen moesten we kunnen identificeren wie de respondent is waarnaar wij de vragenlijst sturen. Dit hebben wij gerealiseerd door elke respondent een individuele online link naar de vragenlijst te sturen. Data koppelden we daarna per persoon in het databestand. Om deelname aan deze tweede vragenlijst te stimuleren hebben we de respondenten verteld dat ze kans hebben een VVV-bon van 50 euro te winnen door deelname. Wij zullen vijf van deze bonnen verloten onder alle deelnemers van het onderzoeksproject.

¹⁶ Selectieve non-respons houdt in dat de respondenten die niet aan de 2-meting deelnemen op een aantal kenmerken (bijvoorbeeld de startsituatie van de meldingsbereidheid of een achtergrondkenmerk) verschillen van de respondenten die hier wel aan deelnemen. Het niet deelnemen (de non-respons) is niet random (aselectief), maar selectief.

¹⁷ Ten tijde van de eerste meting was het nog niet duidelijk of een tweede meting zou gaan plaatsvinden.

Op 17 februari zijn de 18 respondenten van de Veiligheidsmarkt waarvan we de e-mailadressen hebben benaderd met de vragenlijst van de tweede meting. Van deze 18 e-mailadressen bleken er 2 niet te kloppen. Van de 16 personen die bereikt zijn hebben er 9 aan de vragenlijst deelgenomen, een respons van 56%. Het betreft 11% van de oorspronkelijke 85 deelnemers.

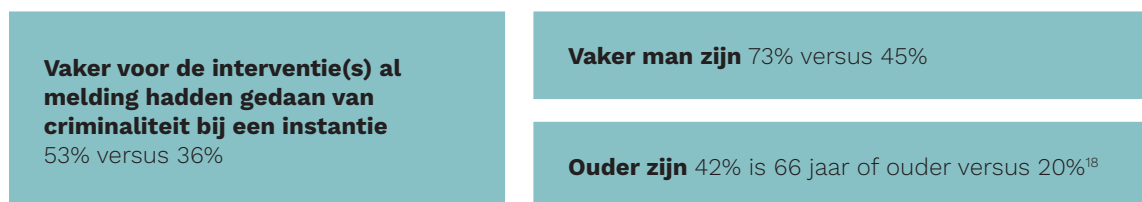
Op 19 februari zijn de 32 respondenten van de Veiligheidsdag met een bekend e-mailadres benaderd met de tweede vragenlijst. Van de 32 e-mailadressen bleken er 3 niet te werken. Van de 29 personen die bereikt zijn hebben er 21 aan de tweede vragenlijst deelgenomen, een respons van 75%. Het betreft 33% van de oorspronkelijke 64 deelnemers.

	Aantal oorspronkelijke deelnemers	Aantal goede e-mailadressen beschikbaar	Aantal respondenten 2-meting	Respons %	Van deelnemers %
Heusden	85	16	9	56	11
Woensdrecht	64	29	21	75	33
Totaal	149	45	30	66	20

Tabel 3.1 Respons tweede meting evaluatie interventies Heusden en Woensdrecht

3.3 Verbeterpunten 2-meting Heusden en Woensdrecht

De 2-meting van Heusden en Woensdrecht bevat maar 30 respondenten en zij maken maar een klein deel uit van de oorspronkelijke onderzoeksgroep (20%). Dit deel blijkt ook niet helemaal representatief te zijn. De zogenaamde non-respons analyse laat zien dat respondenten die beide metingen hebben meegewerkt in vergelijking tot respondenten die alleen aan de eerste meting meewerkten:

Tijdens de eerste meting van de interventies in Heusden en Woensdrecht was het nog zeer onzeker of het onderzoek een tweede meting zou kennen. E-mailadressen zijn daarom hiertoe wel gevraagd aan de respondenten, maar er heeft weinig positieve stimulans plaatsgevonden tot het aanleveren hiervan - zoals ook aangestipt in 2.8.

Een volgend punt van aandacht – eveneens reeds aangestipt in 2.8 – is dat de ontwikkeling van het feitelijke meldgedrag niet goed in kaart kan worden gebracht. Tijdens de 1-meting vroegen we of de respondent ooit melding had gemaakt van (ondermijnende) criminaliteit, tijdens de 2-meting sinds de 1-meting. Die laatste periode betreft ongeveer 5 maanden en is dus veel korter dan de ‘ooit’ van de 1-meting.

Hiernaast vroegen we respondenten bij de 2-meting van de eerste interventies wel of ze verschillende vormen van ondermijnende criminaliteit hadden waargenomen, maar niet of ze van die vorm(en) melding hebben gemaakt. Hierdoor was het niet mogelijk een zogenaamde meldratio uit te rekenen: van hoeveel waargenomen criminaliteit is melding gemaakt.

Tot slot: uit de analyse van de informatie van de 2-meting van de eerste interventies - beschreven in de rapportage Invloed interventies meldingsbereidheid ondermijnende criminaliteit op langere termijn (Broekhuizen 2020) kwamen enkele verrassende ontwikkelingen in de meldingsbereidheid naar voren. Met name een verlate verbetering van de meldingsbereidheid (tussen T1 en T2) die bij enkele respondenten naar voren kwam vraagt om nadere duiding. De huidige vragenlijsten van de 1- en 2-meting bevatten geen informatie die hiervoor een verklaring bieden.

¹⁸ Er zijn juist minder 22-45 jarigen (15% versus 43%).

3.4 Aanpassingen naar aanleiding van verbeterpunten 2-meting

Tabel 3.2 herhaalt kort de verbeterpunten uit Paragraaf 3.3 (constatering) en benoemt de door ons voorgestelde aanpassing richting de evaluatie van interventies in de volgende vier onderzoeksgemeenten.

Constatering	Aanpassing
Weinig e-mailadressen van respondenten aan de 1-meting gekregen. Hierdoor is de onderzoeksgroep van de 2-meting klein en niet volledig representatief.	Bij de eerste metingen van aankomende interventies zal meer aandacht aan de tweede meting besteed worden. Onderzoekers zullen in de introductie die ze voorafgaand geven het belang van deze tweede meting benoemen én aankondigen dat personen die tweemaal deelnemen kans maken op een VVV-bon van 50 euro.
De ontwikkeling van feitelijk meldgedrag kan door verschillende meeteenheden tijdens de 1-meting en de 2-meting niet goed in kaart worden gebracht. En op basis van de geformuleerde vragen kon geen meldratio berekend worden: hoe vaak maakt men melding van waargenomen vormen van ondermijnende criminaliteit?	De vraagstelling in de 1-meting en de 2-meting maken we identiek: <i>Heeft u de volgende activiteiten¹⁹ in de afgelopen vijf maanden gezien of opgemerkt?²⁰ Zo ja, heeft u hiervan dan melding gedaan?²¹ Als u de activiteit meer dan 1 keer gezien heeft, wilt u de vraag over het doen van een melding dan beantwoorden over de laatste keer dat u de activiteit zag?</i> <i>Door deze vraagstelling komt er op T1 én T2 zicht op de meldratio van een vergelijkbare periode van vijf maanden tijd.</i>
Verrassende en zonder extra informatie moeilijk te duiden ontwikkelingen van de meldingsbereidheid.	We vragen in de vragenlijst van de 2-meting respondenten om een telefoonnummer zodat we (enkele van) hen kunnen benaderen voor een verdiepend (telefonisch) interview. We bieden hen hier een kleine vergoeding voor aan (waarschijnlijk een VVV-bon van 20 euro).

Tabel 3.2 Constateringen Woensdrecht en aanpassingen voor onderzoeksgemeenten 3-6

De papieren versie van de nieuwe vragenlijst van de 2-meting staat opgenomen in bijlage 5.

¹⁹ Hennepteelt, het maken van harddrugs, het verkopen van harddrugs, illegale prostitutie, het dumpen van drugsafval, illegale bewoning, vuurwapenbezit, illegaal gokken en witwassen.

²⁰ Antwoordmogelijkheden: ja, dat weet ik zeker, ja, al weet ik dat niet helemaal zeker, nee, weet ik niet.

²¹ Antwoordmogelijkheden: ja, nee, n.v.t.

Bijlage 1

Vragenlijst Veiligheidsmarkt Heusden

Bedankt dat u deel wilt nemen aan onze vragenlijst. Het invullen duurt ongeveer vijf minuten en uw antwoorden worden anoniem verwerkt. Door deelname aan deze vragenlijst gaat u akkoord met het verwerken van uw antwoorden voor ons onderzoek.

We willen u graag eerst wat vragen stellen over uw bezoek van de Veiligheidsmarkt tot dusver.

Vraag 1

Heeft u na het bezoeken van een andere belevenis tijdens deze Veiligheidsmarkt al een keer deze vragenlijst ingevuld? Op verschillende plekken staan namelijk mensen om deze vragenlijst af te nemen.

- Nee
- Ja, 1x
- Ja, 2x

Vraag 2

Welke van de volgende 'belevissen' heeft u vandaag bij de Veiligheidsmarkt bezocht of ervaren? Let op: u mag meerdere antwoorden geven

- De (stand met) de Xtacy-geur
- De stand van Strukton over drugsafval
- De hennepcontainer

Vraag 3

Heeft u gesproken met iemand die deze 'belevissen' begeleidde (zoals iemand van de gemeente of van Strukton)?

- Nee
- Ja

Vraag 4

Waarover heeft u gesproken met deze begeleider? U mag meerdere antwoorden geven.

- Het belang van melden van (vermoedens)van drugscriminaliteit
- Hoe je drugscriminaliteit (anoniem) kan melden
- De negatieve gevolgen van drugscriminaliteit
- Hoe je drugscriminaliteit kan herkennen, wat signalen zijn
- Wat de overheid (gemeente, politie) doet om drugscriminaliteit tegen te gaan
- Wat ikzelf zie in de buurt aan drugscriminaliteit
- Iets anders, namelijk:

Ik wil u nu graag enkele vragen stellen over het melden van criminaliteit.

Vraag 5

Heeft u wel eens bij een instantie (zoals de politie, gemeente of Meld Misdaad Anoniem) melding gemaakt van criminaliteit of vermoedens hiervan?

- Ja
- Nee

Vraag 6

Waarover ging(en) deze melding(en)? U mag meerdere antwoorden geven.

- Hennepteelt
- Het maken van harddrugs (zoals XTC, heroïne, cocaïne en LSD)
- Het verkopen van harddrugs (zoals XTC, heroïne, cocaïne en LSD)
- Illegale prostitutie
- Het dumpen van drugsafval
- Illegale bewoning
- Vuurwapenbezit
- Illegaal gokken
- Witwassen
- Een andere vorm van criminaliteit, namelijk:

Vraag 7

Hoe komt het dat u nog nooit een melding van criminaliteit gemaakt bij een instantie? U mag meerdere antwoorden geven.

- Ik heb geen criminaliteit gezien
- Ik heb er zelf geen last van
- Ik vind het niet zo erg
- Ik wil geen 'verrader' zijn
- Melden kost veel moeite/tijd
- Ik ben bang voor wraak
- Ik ben bang dat ik iemand vals beschuldig
- De politie/gemeente doet toch niets met mijn melding
- Melden heeft geen zin, dit soort activiteiten zijn toch niet tegen te houden
- Ik had (te) weinig bewijs
- Ik wist het niet zeker genoeg
- Anders, namelijk:

Vraag 8

Zou u voordat u deze Veiligheidsmarkt bezocht melding hebben gemaakt als u de volgende soorten criminaliteit in uw buurt zou hebben gezien?

	Zeker niet	Waarschijnlijk niet	Waarschijnlijk wel	Zeker wel
Hennepteelt	☐	☐	☐	☐
Het maken van harddrugs (zoals XTC, heroïne, cocaïne en LSD)	☐	☐	☐	☐
Het verkopen van harddrugs (zoals XTC, heroïne, cocaïne en LSD)	☐	☐	☐	☐
Illegale prostitutie	☐	☐	☐	☐
Het dumpen van drugsafval	☐	☐	☐	☐

Vraag 9

Zou u nu, nadat u deze Veiligheidsmarkt heeft bezocht, melding maken als u de volgende soorten criminaliteit in uw buurt zou zien?

	Zeker niet	Waarschijnlijk niet	Waarschijnlijk wel	Zeker wel
Hennepteelt	☐	☐	☐	☐
Het maken van harddrugs (zoals XTC, heroïne, cocaïne en LSD)	☐	☐	☐	☐
Het verkopen van harddrugs (zoals XTC, heroïne, cocaïne en LSD)	☐	☐	☐	☐
Illegale prostitutie	☐	☐	☐	☐
Het dumpen van drugsafval	☐	☐	☐	☐

Vraag 10

Kunt u aangeven in hoeverre u het eens bent met de volgende uitspraken?

Na het bezoeken van deze Veiligheidsmarkt...

	Helemaal oneens	Beetje mee oneens	Niet mee eens, niet mee oneens	Beetje mee eens	Helemaal mee eens
Snap ik beter waarom het van belang is drugscriminaliteit te melden	☐	☐	☐	☐	☐
Weet ik beter hoe ik drugscriminaliteit kan herkennen, wat signalen hiervan zijn	☐	☐	☐	☐	☐
Vind ik meer dat drugscriminaliteit echt een probleem is	☐	☐	☐	☐	☐
Weet ik beter waar en hoe ik drugscriminaliteit kan melden	☐	☐	☐	☐	☐
Weet ik beter waar en hoe ik drugscriminaliteit anoniem kan melden	☐	☐	☐	☐	☐

Vraag 11

Kunt u ook aangeven in hoeverre u het eens bent met de volgende uitspraken?
Met de overheid bedoelen we bijvoorbeeld de politie of de gemeente.

Na het bezoeken van deze Veiligheidsmarkt...

	Helemaal oneens	Beetje mee oneens	Niet mee eens, niet mee oneens	Beetje mee eens	Helemaal mee eens
Snap ik beter waarom de overheid graag wil dat ik melding maak van drugscriminaliteit	☐	☐	☐	☐	☐
Weet ik beter wat de overheid doet om drugscriminaliteit tegen te gaan	☐	☐	☐	☐	☐
Heb ik meer vertrouwen dat ik wat van de overheid terug hoor als ik een melding zou maken van drugscriminaliteit	☐	☐	☐	☐	☐
Heb ik meer vertrouwen dat de overheid het serieus neemt als ik een melding van drugscriminaliteit zou maken	☐	☐	☐	☐	☐

Tot slot willen we u voor de statistiek nog een paar vragen over uzelf stellen.

Vraag 12

Bent u een:

- Man
- Vrouw
- Anders, namelijk:
- Wil ik liever niet zeggen

Vraag 13

Wat is uw leeftijd? Let op: het invullen van deze vraag is niet verplicht.

..... Jaar

Vraag 14

Ik ben geboren in:

- Nederland
- Nederlandse Antillen
- Marokko
- Suriname
- Turkije
- Ander land, namelijk:
- Weet ik niet
- Wil ik liever niet zeggen

Vraag 15

Mijn moeder is geboren in:

- Nederland
- Nederlandse Antillen
- Marokko
- Suriname
- Turkije
- Ander land, namelijk:
- Weet ik niet
- Wil ik liever niet zeggen

Vraag 16

Mijn vader is geboren in:

- Nederland
- Nederlandse Antillen
- Marokko
- Suriname
- Turkije
- Ander land, namelijk:
- Weet ik niet
- Wil ik liever niet zeggen

Vraag 17

Volgt u op dit moment een opleiding, zo ja welke?

- Nee
- Lager Beroepsonderwijs (LBO, LTS), VMBO basisberoepsgerichte of kaderberoepsgerichte leerweg
- Mavo, VMBO theoretische of gemengde leerweg, ULO, MULO
- Havo, VWO, Gymnasium, HBS, MMS
- Middelbaar beroepsonderwijs (MBO, BOL, BBL)
- Propedeuse, Kandidaats, Bachelor, Hoger Beroepsonderwijs (HBO)
- Bachelor, Doctoraal, Master, semi-wetenschappelijk onderwijs (WO)
- Anders, namelijk:
- Geen antwoord

Vraag 18

Wat is de hoogste opleiding die u heeft afgerond met een diploma, akte of getuigschrift?

- Geen opleiding
- Lagere school (incl. speciaal onderwijs, bijv. LOM, BLO, etc)
- Lager Beroepsonderwijs (LBO, LTS), VMBO basisberoepsgerichte of kaderberoepsgerichte leerweg
- Mavo, VMBO theoretische of gemengde leerweg, ULO, MULO
- Havo, VWO, Gymnasium, HBS, MMS
- Middelbaar beroepsonderwijs (MBO, BOL, BBL)
- Propedeuse, Kandidaats, Bachelor, Hoger Beroepsonderwijs (HBO)
- Bachelor, Doctoraal, Master, semi-wetenschappelijk onderwijs (WO)
- Anders, namelijk:
- Geen antwoord

Vraag 19

Heeft u in het afgelopen jaar wel eens drugs gebruikt? Zo ja, welke? Er zijn meerdere antwoorden mogelijk.

- Nee
- Softdrugs, zoals hasj en wiet
- Cocaïne, amfetamine en/of XTC
- Heroïne
- Anders, namelijk:
- Wil ik liever niet zeggen

Vraag 20

Heeft u in het afgelopen jaar wel eens drugs gebruikt? Zo ja, welke? Er zijn meerdere antwoorden mogelijk.

- Ja: mijn e-mailadres is:
- Nee

Bedankt voor uw medewerking. U kunt de iPad teruggeven aan de enquêteur.

Bijlage 2

Vragenlijst Veiligheidsmarkt Woensdrecht

Bedankt dat u onze vragenlijst wilt invullen. Deze vragenlijst gaat over het melden van drugscriminaliteit en over de sessie 'Daar zit een luchtje aan' van de Taskforce – RIEC Brabant-Zeeland. In deze sessie kon u de Xtacy-geur uitproberen.

Het invullen duurt ongeveer vijf minuten en uw antwoorden worden anoniem verwerkt. Door deelname aan deze vragenlijst gaat u akkoord met het verwerken van uw antwoorden voor ons onderzoek.

Vraag 1

Bent u vanmiddag bij de sessie 'Daar zit een luchtje aan?' van de Taskforce – RIEC Brabant-Zeeland geweest?

- Ja
- Nee: dan hoeft u deze vragenlijst niet in te vullen

Vraag 2

Op welke manier bent u voor de gemeente Woensdrecht actief? U mag meerdere antwoorden geven.

- Als vrijwilliger
- Als professional
- Anders, namelijk:

Vraag 3

Op welk thema bent u actief in de gemeente Woensdrecht? U mag meerdere antwoorden geven.

- Veiligheid
- Een ander thema, namelijk:

Vraag 4

Woont u zelf in de gemeente Woensdrecht?

- Ja
- Nee

We willen u graag enkele vragen stellen over het melden van criminaliteit.

Vraag 5

Heeft u wel eens bij een instantie (zoals de politie, gemeente of Meld Misdaad Anoniem) melding gemaakt van criminaliteit of vermoedens hiervan?

- Ja: [ga naar vraag 6](#)
- Nee: [ga naar vraag 7](#)

Vraag 6

Waarover ging(en) deze melding(en)? U mag meerdere antwoorden geven.

- Hennepteelt
- Het maken van harddrugs (zoals XTC, heroïne, cocaïne en LSD)
- Het verkopen van harddrugs (zoals XTC, heroïne, cocaïne en LSD)
- Illegale prostitutie
- Het dumpen van drugsafval
- Illegale bewoning
- Vuurwapenbezit
- Illegaal gokken
- Witwassen
- Een andere vorm van criminaliteit, namelijk:
- Niet van toepassing

Vraag 7

Hoe komt het dat u nog nooit een melding van criminaliteit gemaakt bij een instantie? U mag meerdere antwoorden geven.

- Ik heb geen criminaliteit gezien
- Ik heb er zelf geen last van
- Ik vind het niet zo erg
- Ik wil geen 'verrader' zijn
- Melden kost veel moeite/tijd
- Ik ben bang voor wraak
- Ik ben bang dat ik iemand vals beschuldig
- De politie/gemeente doet toch niets met mijn melding
- Melden heeft geen zin, dit soort activiteiten zijn toch niet tegen te houden
- Ik had (te) weinig bewijs
- Ik wist het niet zeker genoeg
- Anders, namelijk:
- Niet van toepassing

Vraag 8

Stel dat u de volgende soorten criminaliteit in uw buurt ziet. Zou u voor vandaag hiervan melding hebben gemaakt?

	Zeker niet	Waarschijnlijk niet	Waarschijnlijk wel	Zeker wel
Hennepteelt	☐	☐	☐	☐
Het maken van harddrugs (zoals XTC, heroïne, cocaïne en LSD)	☐	☐	☐	☐
Het verkopen van harddrugs (zoals XTC, heroïne, cocaïne en LSD)	☐	☐	☐	☐
Illegale prostitutie	☐	☐	☐	☐
Het dumpen van drugsafval	☐	☐	☐	☐

Vraag 9

We hebben u net gevraagd of u voor vandaag melding zou hebben gemaakt van criminaliteit. We willen nu graag weten hoe dat nu is, dus nadat u de sessie 'Daar zit een Luchtje aan' bezocht heeft. Zou u nu, na vandaag melding maken als u de volgende soorten criminaliteit in uw buurt zou zien?

	Zeker niet	Waarschijnlijk niet	Waarschijnlijk wel	Zeker wel
Hennepteelt	☐	☐	☐	☐
Het maken van harddrugs (zoals XTC, heroïne, cocaïne en LSD)	☐	☐	☐	☐
Het verkopen van harddrugs (zoals XTC, heroïne, cocaïne en LSD)	☐	☐	☐	☐
Illegale prostitutie	☐	☐	☐	☐
Het dumpen van drugsafval	☐	☐	☐	☐

Vraag 10

Kunt u aangeven in hoeverre u het eens bent met de volgende uitspraken?

Na de sessie Daar zit een Luchtje aan....

	Helemaal oneens	Beetje mee oneens	Niet mee eens, niet mee oneens	Beetje mee eens	Helemaal mee eens
Snap ik beter waarom het van belang is drugscriminaliteit te melden	☐	☐	☐	☐	☐
Weet ik beter hoe ik drugscriminaliteit kan herkennen, wat signalen hiervan zijn	☐	☐	☐	☐	☐
Vind ik meer dat drugscriminaliteit echt een probleem is	☐	☐	☐	☐	☐
Weet ik beter waar en hoe ik drugscriminaliteit kan melden	☐	☐	☐	☐	☐
Weet ik beter waar en hoe ik drugscriminaliteit anoniem kan melden	☐	☐	☐	☐	☐

Vraag 11

Kunt u ook aangeven in hoeverre u het eens bent met de volgende uitspraken?
Met de overheid bedoelen we bijvoorbeeld de politie of de gemeente.

Na de sessie Daar zit een Luchtje aan....

	Helemaal oneens	Beetje mee oneens	Niet mee eens, niet mee oneens	Beetje mee eens	Helemaal mee eens
Snap ik beter waarom de overheid graag wil dat ik melding maak van drugscriminaliteit	☐	☐	☐	☐	☐
Weet ik beter wat de overheid doet om drugscriminaliteit tegen te gaan	☐	☐	☐	☐	☐
Heb ik meer vertrouwen dat ik wat van de overheid terug hoor als ik een melding zou maken van drugscriminaliteit	☐	☐	☐	☐	☐
Heb ik meer vertrouwen dat de overheid het serieus neemt als ik een melding van drugscriminaliteit zou maken	☐	☐	☐	☐	☐

Tot slot willen we u voor de statistiek nog een paar vragen over uzelf stellen.

Vraag 12

Bent u een:

- Man
- Vrouw
- Anders, namelijk:
- Wil ik liever niet zeggen

Vraag 13

Wat is uw leeftijd? Let op: het invullen van deze vraag is niet verplicht.

..... Jaar

Vraag 14

Ik ben geboren in:

- Nederland
- Nederlandse Antillen
- Marokko
- Suriname
- Turkije
- Ander land, namelijk:
- Weet ik niet
- Wil ik liever niet zeggen

Vraag 15

Mijn moeder is geboren in:

- Nederland
- Nederlandse Antillen
- Marokko
- Suriname
- Turkije
- Ander land, namelijk:
- Weet ik niet
- Wil ik liever niet zeggen

Vraag 16

Mijn vader is geboren in:

- Nederland
- Nederlandse Antillen
- Marokko
- Suriname
- Turkije
- Ander land, namelijk:
- Weet ik niet
- Wil ik liever niet zeggen

Vraag 17

Volgt u op dit moment een opleiding, zo ja welke?

- Nee
- Lager Beroepsonderwijs (LBO, LTS), VMBO basisberoepsgerichte of kaderberoepsgerichte leerweg
- Mavo, VMBO theoretische of gemengde leerweg, ULO, MULO
- Havo, VWO, Gymnasium, HBS, MMS
- Middelbaar beroepsonderwijs (MBO, BOL, BBL)
- Propedeuse, Kandidaats, Bachelor, Hoger Beroepsonderwijs (HBO)
- Bachelor, Doctoraal, Master, semi-wetenschappelijk onderwijs (WO)
- Anders, namelijk:
- Geen antwoord

Vraag 18

Wat is de hoogste opleiding die u heeft afgerond met een diploma, akte of getuigschrift?

- Geen opleiding
- Lagere school (incl. speciaal onderwijs, bijv. LOM, BLO, etc)
- Lager Beroepsonderwijs (LBO, LTS), VMBO basisberoepsgerichte of kaderberoepsgerichte leerweg
- Mavo, VMBO theoretische of gemengde leerweg, ULO, MULO
- Havo, VWO, Gymnasium, HBS, MMS
- Middelbaar beroepsonderwijs (MBO, BOL, BBL)
- Propedeuse, Kandidaats, Bachelor, Hoger Beroepsonderwijs (HBO)
- Bachelor, Doctoraal, Master, semi-wetenschappelijk onderwijs (WO)
- Anders, namelijk:
- Geen antwoord

Vraag 19

Heeft u in het afgelopen jaar wel eens drugs gebruikt? Zo ja, welke? Er zijn meerdere antwoorden mogelijk.

- Nee
- Softdrugs, zoals hasj en wiet
- Cocaïne, amfetamine en/of XTC
- Heroïne
- Anders, namelijk:
- Wil ik liever niet zeggen

Vraag 20

Heeft u in het afgelopen jaar wel eens drugs gebruikt? Zo ja, welke? Er zijn meerdere antwoorden mogelijk.

- Ja: mijn e-mailadres is:
- Nee

Vraag 21

Heeft u nog opmerkingen over drugscriminaliteit, het melden van drugscriminaliteit of over deze vragenlijst of het onderzoek?

Bedankt voor het invullen van deze vragenlijst! Wilt u na dit onderdeel deze vragenlijst op uw stoel achterlaten? Dan komen de enquêteurs de vragenlijst direct ophalen.

Bijlage 3

Vragenlijst 1-meting VR ondermijning

Bedankt dat u onze vragenlijst wilt invullen. Deze vragenlijst gaat over het melden van ondermijnende criminaliteit en over de sessie waarin u de VR Ondermijning heeft meegemaakt. Het invullen duurt ongeveer vijf minuten en uw antwoorden worden anoniem verwerkt. Door deelname aan deze vragenlijst gaat u akkoord met het verwerken van uw antwoorden voor ons onderzoek.

Vraag 1

Hoeveel kennis had u voor uw deelname aan de sessie met de VR ondermijning over zogenaamde 'ondermijnende criminaliteit'? Bijvoorbeeld over wat het is, hoe je het kan herkennen, wat voor gevolgen het heeft.

- Heel veel kennis
- Redelijk veel kennis
- Redelijk weinig kennis
- Heel weinig kennis

Vraag 2

Heeft u de volgende activiteiten in de afgelopen vijf maanden (dus vanaf begin november) gezien of opgemerkt? Zo ja, heeft u hiervan dan melding gedaan? *Als u de activiteit meer dan 1 keer gezien heeft, wilt u de vraag over het doen van een melding dan beantwoorden over de laatste keer dat u de activiteit zag?*

	Ja, dat weet ik zeker	Ja, al weet ik dat niet helemaal zeker	Nee	Weet ik niet	Zo ja, heeft u hiervan melding gemaakt?
Hennepteelt	☐	☐	☐	☐	☐ ja ☐ nee ☐ n.v.t.
Het maken van harddrugs (zoals XTC, heroïne, cocaïne en LSD)	☐	☐	☐	☐	☐ ja ☐ nee ☐ n.v.t.
Het verkopen van harddrugs (zoals XTC, heroïne, cocaïne en LSD)	☐	☐	☐	☐	☐ ja ☐ nee ☐ n.v.t.
Illegale prostitutie	☐	☐	☐	☐	☐ ja ☐ nee ☐ n.v.t.
Het dumpen van drugsafval	☐	☐	☐	☐	☐ ja ☐ nee ☐ n.v.t.
Illegale bewoning	☐	☐	☐	☐	☐ ja ☐ nee ☐ n.v.t.
Vuurwapenbezit	☐	☐	☐	☐	☐ ja ☐ nee ☐ n.v.t.
Illegaal gokken	☐	☐	☐	☐	☐ ja ☐ nee ☐ n.v.t.
Witwassen	☐	☐	☐	☐	☐ ja ☐ nee ☐ n.v.t.

Even ter check: heeft u bij de vorige vraag eraan gedacht ook de vragen over het melden van de criminele activiteiten te beantwoorden?

Vraag 3

Stel dat u de volgende soorten criminaliteit in uw buurt ziet. Zou u voor vandaag hiervan melding hebben gemaakt?

	Zeker niet	Waarschijnlijk niet	Waarschijnlijk wel	Zeker wel
Hennepteelt	☐	☐	☐	☐
Het maken van harddrugs (zoals XTC, heroïne, cocaïne en LSD)	☐	☐	☐	☐
Het verkopen van harddrugs (zoals XTC, heroïne, cocaïne en LSD)	☐	☐	☐	☐
Illegaal gokken	☐	☐	☐	☐
Arbeidsuitbuiting	☐	☐	☐	☐
Wapenhandel	☐	☐	☐	☐
Illegale prostitutie	☐	☐	☐	☐

Vraag 4

We hebben u net gevraagd of u voor vandaag melding zou hebben gemaakt van criminaliteit. We willen nu graag weten hoe dat nu is, dus nadat u aan de sessie met de VR ondermijning heeft deelgenomen. Zou u nu, na vandaag melding maken als u de volgende soorten criminaliteit in uw buurt zou zien?

	Zeker niet	Waarschijnlijk niet	Waarschijnlijk wel	Zeker wel
Hennepteelt	☐	☐	☐	☐
Het maken van harddrugs (zoals XTC, heroïne, cocaïne en LSD)	☐	☐	☐	☐
Het verkopen van harddrugs (zoals XTC, heroïne, cocaïne en LSD)	☐	☐	☐	☐
Illegaal gokken	☐	☐	☐	☐
Arbeidsuitbuiting	☐	☐	☐	☐
Wapenhandel	☐	☐	☐	☐
Illegale prostitutie	☐	☐	☐	☐
Het dumpen van drugsafval	☐	☐	☐	☐

Vraag 5

Hoeveel kennis had u voor uw deelname aan de sessie met de VR ondermijning over zogenaamde 'ondermijnende criminaliteit'? Bijvoorbeeld over wat het is, hoe je het kan herkennen, wat voor gevolgen het heeft.

- Ja: [ga naar vraag 7a](#)
- Nee: [ga naar vraag 6](#)

Vraag 6

Hoe komt het dat u nog nooit een melding van criminaliteit gemaakt heeft bij een instantie?
U mag meerdere antwoorden geven.

- Ik heb geen criminaliteit gezien
- Ik heb er zelf geen last van
- Ik vind het niet zo erg
- Ik wil geen 'verrader' zijn
- Melden kost veel moeite/tijd
- Ik ben bang voor wraak

- Ik ben bang dat ik iemand vals beschuldig
- De politie/gemeente doet toch niets met mijn melding
- Melden heeft geen zin, dit soort activiteiten zijn toch niet tegen te houden
- Ik had (te) weinig bewijs
- Ik wist het niet zeker genoeg
- Anders, namelijk:
- Niet van toepassing

VRAAG 7a

Kunt u aangeven in hoeverre u het eens bent met de volgende uitspraken?
Na de sessie met de VR ondermijning...

	Helemaal mee oneens	Beetje mee oneens	Niet mee eens, niet mee oneens	Beetje mee eens	Helemaal mee eens
snap ik beter waarom het van belang is ondermijnende criminaliteit te melden	☐	☐	☐	☐	☐
vind ik meer dat ondermijnende criminaliteit echt een probleem is	☐	☐	☐	☐	☐
vind ik meer dat ondermijnende criminaliteit negatieve gevolgen voor de samenleving heeft	☐	☐	☐	☐	☐

VRAAG 7b

Kunt u ook aangeven in hoeverre u het eens bent met de volgende uitspraken?
Na de sessie met de VR ondermijning...

	Helemaal mee oneens	Beetje mee oneens	Niet mee eens, niet mee oneens	Beetje mee eens	Helemaal mee eens
weet ik beter hoe ik ondermijnende criminaliteit kan herkennen, wat signalen hiervan zijn	☐	☐	☐	☐	☐
weet ik beter waar en hoe ik ondermijnende criminaliteit kan melden	☐	☐	☐	☐	☐
weet ik beter waar en hoe ik ondermijnende criminaliteit anoniem kan melden	☐	☐	☐	☐	☐
weet ik beter dat melden ook belangrijk is als je alleen een vermoeden of onderbuikgevoel hebt dat ondermijnende criminaliteit plaatsvindt (je het eigenlijk niet helemaal zeker weet)	☐	☐	☐	☐	☐

VRAAG 7c

Kunt u ook aangeven in hoeverre u het eens bent met de volgende uitspraken? Met de overheid bedoelen we bijvoorbeeld de
 politie of de gemeente.
Na de sessie met de VR ondermijning...

	Helemaal mee oneens	Beetje mee oneens	Niet mee eens, niet mee oneens	Beetje mee eens	Helemaal mee eens
weet ik beter wat de overheid doet om ondermijnende criminaliteit tegen te gaan	☐	☐	☐	☐	☐
heb ik meer vertrouwen dat ik wat van de overheid terug hoor als ik een niet-anonieme melding zou maken van ondermijnende criminaliteit	☐	☐	☐	☐	☐
heb ik meer vertrouwen dat de overheid het serieus neemt als ik een melding van ondermijnende criminaliteit zou maken	☐	☐	☐	☐	☐

Tot slot willen we u voor de statistiek nog een paar vragen over uzelf stellen.

Vraag 8

Bent u een:

- Man
- Vrouw
- Anders, namelijk:
- Wil ik liever niet zeggen

Vraag 9

Wat is uw leeftijd? Let op: het invullen van deze vraag is niet verplicht.

..... Jaar

Vraag 10

Volgt u op dit moment een opleiding, zo ja welke?

- Nee
- Lager Beroepsonderwijs (LBO, LTS), VMBO basisberoepsgerichte of kaderberoepsgerichte leerweg
- Mavo, VMBO theoretische of gemengde leerweg, ULO, MULO
- Havo, VWO, Gymnasium, HBS, MMS
- Middelbaar beroepsonderwijs (MBO, BOL, BBL)
- Propedeuse, Kandidaats, Bachelor HBO of WO
- Master HBO of WO of Doctoraal
- Anders, namelijk:
- Geen antwoord

Vraag 11

Wat is de hoogste opleiding die u heeft afgerond met een diploma, akte of getuigschrift?

- Geen opleiding
- Lagere school (incl. speciaal onderwijs, bijv. LOM, BLO, etc)
- Lager Beroepsonderwijs (LBO, LTS), VMBO basisberoepsgerichte of kaderberoepsgerichte leerweg
- Mavo, VMBO theoretische of gemengde leerweg, ULO, MULO
- Havo, VWO, Gymnasium, HBS, MMS
- Middelbaar beroepsonderwijs (MBO, BOL, BBL)
- Propedeuse, Kandidaats, Bachelor HBO of WO
- Master HBO of WO of Doctoraal
- Anders, namelijk:
- Geen antwoord

Vraag 12

Ik ben geboren in:

- Nederland
 - Nederlandse Antillen
 - Marokko
 - Suriname
 - Turkije
 - Ander land, namelijk:
 - Weet ik niet
 - Wil ik liever niet zeggen
-

Vraag 13

Mijn moeder is geboren in:

- Nederland
 - Nederlandse Antillen
 - Marokko
 - Suriname
 - Turkije
 - Ander land, namelijk:
 - Weet ik niet
 - Wil ik liever niet zeggen
-

Vraag 14

Mijn vader is geboren in:

- Nederland
 - Nederlandse Antillen
 - Marokko
 - Suriname
 - Turkije
 - Ander land, namelijk:
 - Weet ik niet
 - Wil ik liever niet zeggen
-

Vraag 15

Heeft u in het afgelopen jaar wel eens drugs gebruikt? Zo ja, welke? Er zijn meerdere antwoorden mogelijk.

- Nee
- Softdrugs, zoals hasj en wiet
- Cocaine, amfetamine en/of XTC
- Heroïne
- Anders, namelijk:
- Wil ik liever niet zeggen

Vraag 16

Heeft u in het afgelopen jaar wel eens drugs gebruikt? Zo ja, welke? Er zijn meerdere antwoorden mogelijk.

- Ja: mijn e-mailadres is:
- Nee

Vraag 17

Heeft u nog opmerkingen over drugscriminaliteit, het melden van drugscriminaliteit of over deze vragenlijst of het onderzoek?

Bedankt voor het invullen van deze vragenlijst!

Bijlage 4

Vragenlijst 2-meting Heusden en Woensdrecht

Bedankt dat u onze korte vragenlijst wilt invullen! Door deelname aan deze vragenlijst gaat u akkoord met de anonieme verwerking van uw antwoorden voor ons onderzoek.

Vraag 1

Heeft u het na de Veiligheidsdag met anderen gehad over uw ervaring tijdens de sessie 'XTC, daar zit een luchtje aan' en/of over (het melden van) ondermijnende criminaliteit?

Ja

Nee

Vraag 2

Zo ja: waar heeft u het met hen over gehad?

Vraag 3

Zou u melding maken als u de volgende soorten criminaliteit in uw buurt zou zien?

	Zeker niet	Waarschijnlijk niet	Waarschijnlijk wel	Zeker wel
Hennepteelt	☐	☐	☐	☐
Het maken van harddrugs (zoals XTC, heroïne, cocaïne en LSD)	☐	☐	☐	☐
Het verkopen van harddrugs (zoals XTC, heroïne, cocaïne en LSD)	☐	☐	☐	☐
Illegale prostitutie	☐	☐	☐	☐
Het dumpen van drugsafval	☐	☐	☐	☐

Vraag 4

Heeft u sinds de Veiligheidsdag – 4 oktober 2019 – (signalen van) de volgende activiteiten gezien of opgemerkt?

	Ja, dat weet ik zeker	Ja, al weet ik dat niet helemaal zeker	Nee	Weet ik niet
Hennepteelt	☐	☐	☐	☐
Het maken van harddrugs (zoals XTC, heroïne, cocaïne en LSD)	☐	☐	☐	☐
Het verkopen van harddrugs (zoals XTC, heroïne, cocaïne en LSD)	☐	☐	☐	☐
Illegale prostitutie	☐	☐	☐	☐
Het dumpen van drugsafval	☐	☐	☐	☐
Illegale bewoning	☐	☐	☐	☐
Vuurwapenbezit	☐	☐	☐	☐
Illegaal gokken	☐	☐	☐	☐
Witwassen	☐	☐	☐	☐

Vraag 5

Denkt u dat uw deelname aan de sessie 'XTC, daar zit een luchtje aan' ervoor zorgt dat u dit soort (signalen van) activiteiten sneller ziet of opmerkt?

- Ja
- Nee
- Weet ik niet

Vraag 6

Heeft uw deelname aan de sessie 'XTC, daar zit een luchtje aan' nog voor andere veranderingen gezorgd? Zo ja, welke?
U mag meerdere antwoorden geven.

- Ja, ik vind drugscriminaliteit nu meer een probleem
- Ja, ik weet beter waar ik drugscriminaliteit (anoniem) kan melden
- Ja, ik heb meer vertrouwen in het werk dat de overheid (politie en gemeente) doet om drugscriminaliteit tegen te gaan
- Ja, namelijk:
- Nee

Vraag 7

Heeft u sinds de Veiligheidsdag (4 oktober 2019) bij een instantie (zoals de politie, gemeente of Meld Misdaad Anoniem) melding gemaakt van criminaliteit of vermoedens hiervan?

- Ja: [ga naar vraag 8](#)
- Nee: [ga naar vraag 11](#)

Vraag 8

Waarover ging(en) deze melding(en)?
U mag meerdere antwoorden geven.

- Hennepteelt
- Het maken van harddrugs (zoals XTC, heroïne, cocaïne en LSD)
- Het verkopen van harddrugs (zoals XTC, heroïne, cocaïne en LSD)
- Illegale prostitutie
- Het dumpen van drugsafval
- Illegale bewoning
- Vuurwapenbezit
- Illegaal gokken
- Witwassen
- Een andere vorm van criminaliteit, namelijk:
- Niet van toepassing

Vraag 9

Denkt u dat uw deelname aan de sessie 'XTC, daar zit een luchtje aan' ervoor zorgt dat u dit soort (signalen van) activiteiten sneller ziet of opmerkt?

- Ja
- Nee
- Weet ik niet
- Niet van toepassing

Vraag 10

Wilt u dit antwoorden toelichten?

Vraag 11

Hoe komt het dat u nog nooit een melding van criminaliteit gemaakt heeft bij een instantie?
U mag meerdere antwoorden geven.

- Ik heb geen criminaliteit gezien
- Ik heb er zelf geen last van
- Ik vind het niet zo erg
- Ik wil geen 'verrader' zijn
- Melden kost veel moeite/tijd
- Ik ben bang voor wraak
- Ik ben bang dat ik iemand vals beschuldig
- De politie/gemeente doet toch niets met mijn melding
- Melden heeft geen zin, dit soort activiteiten zijn toch niet tegen te houden
- Ik had (te) weinig bewijs
- Ik wist het niet zeker genoeg
- Anders, namelijk:
- Niet van toepassing

Vraag 12

Heeft u nog opmerkingen over drugscriminaliteit, het melden van drugscriminaliteit of over deze vragenlijst of het onderzoek?

Bedankt voor het invullen van deze vragenlijst!

Bijlage 5

Vragenlijst 2-meting andere interventies

Bedankt dat u onze korte vragenlijst wilt invullen! Door deelname aan deze vragenlijst gaat u akkoord met de anonieme verwerking van uw antwoorden voor ons onderzoek.

Vraag 1

Heeft u het na de VR ondermijning met anderen gehad over uw ervaring tijdens de sessie 'XTC, daar zit een luchtje aan' en/of over (het melden van) ondermijnende criminaliteit?

Ja

Nee

Vraag 2

Zo ja: waar heeft u het met hen over gehad?

Vraag 3

Zou u melding maken als u de volgende soorten criminaliteit in uw buurt zou zien?

	Zeker niet	Waarschijnlijk niet	Waarschijnlijk wel	Zeker wel
Hennepteelt	☐	☐	☐	☐
Het maken van harddrugs (zoals XTC, heroïne, cocaïne en LSD)	☐	☐	☐	☐
Het verkopen van harddrugs (zoals XTC, heroïne, cocaïne en LSD)	☐	☐	☐	☐
Illegale prostitutie	☐	☐	☐	☐
Het dumpen van drugsafval	☐	☐	☐	☐

Vraag 4

Heeft u de volgende activiteiten in de afgelopen vijf maanden (sinds de VR ondermijning) gezien of opgemerkt? Zo ja, heeft u hiervan dan melding gedaan? Als u de activiteit meer dan 1 keer gezien heeft, wilt u de vraag over het doen van een melding dan beantwoorden over de laatste keer dat u de activiteit zag?

	Ja, dat weet ik zeker	Ja, al weet ik dat niet helemaal zeker	Nee	Weet ik niet	Zo ja, heeft u hiervan melding gemaakt?
Hennepteelt	☐	☐	☐	☐	☐ ja ☐ nee ☐ n.v.t.
Het maken van harddrugs (zoals XTC, heroïne, cocaïne en LSD)	☐	☐	☐	☐	☐ ja ☐ nee ☐ n.v.t.
Het verkopen van harddrugs (zoals XTC, heroïne, cocaïne en LSD)	☐	☐	☐	☐	☐ ja ☐ nee ☐ n.v.t.
Illegale prostitutie	☐	☐	☐	☐	☐ ja ☐ nee ☐ n.v.t.

Het dumpen van drugsafval	☐	☐	☐	☐	☐ ja ☐ nee ☐ n.v.t.
Illegale bewoning	☐	☐	☐	☐	☐ ja ☐ nee ☐ n.v.t.
Vuurwapenbezit	☐	☐	☐	☐	☐ ja ☐ nee ☐ n.v.t.
Illegaal gokken	☐	☐	☐	☐	☐ ja ☐ nee ☐ n.v.t.
Witwassen	☐	☐	☐	☐	☐ ja ☐ nee ☐ n.v.t.

Vraag 5

Denkt u dat uw deelname aan de sessie 'XTC, daar zit een luchtje aan' ervoor zorgt dat u dit soort (signalen van) activiteiten sneller ziet of opmerkt?

- Ja
- Nee
- Weet ik niet

Vraag 6

Denkt u dat uw deelname aan de sessie VR Ondernijning ervoor zorgt dat u van dit soort (signalen van) activiteiten eerder melding maakt?

- Ja
- Nee
- Weet ik niet

Vraag 7

Heeft uw deelname aan de sessie 'XTC, daar zit een luchtje aan' nog voor andere veranderingen gezorgd? Zo ja, welke?
U mag meerdere antwoorden geven.

- Ja, ik vind drugscriminaliteit nu meer een probleem
- Ja, ik weet beter waar ik drugscriminaliteit (anoniem) kan melden
- Ja, ik heb meer vertrouwen in het werk dat de overheid (politie en gemeente) doet om drugscriminaliteit tegen te gaan
- Ja, namelijk:
- Nee

Vraag 8

Heeft u sinds de Veiligheidsdag (4 oktober 2019) bij een instantie (zoals de politie, gemeente of Meld Misdaad Anoniem) melding gemaakt van criminaliteit of vermoedens hiervan?

- Ja: [ga naar vraag 9](#)
- Nee: [ga naar vraag 12](#)

Vraag 9

Waarover ging(en) deze melding(en)?

U mag meerdere antwoorden geven.

- Hennepteelt
- Het maken van harddrugs (zoals XTC, heroïne, cocaïne en LSD)
- Het verkopen van harddrugs (zoals XTC, heroïne, cocaïne en LSD)
- Illegale prostitutie
- Het dumpen van drugsafval
- Illegale bewoning
- Vuurwapenbezit
- Illegaal gokken
- Witwassen
- Een andere vorm van criminaliteit, namelijk:
- Niet van toepassing

Even ter check: heeft u bij de vorige vraag eraan gedacht ook de vragen over het melden van de criminele activiteiten te beantwoorden?

Vraag 10

Heeft uw deelname aan de sessie 'XTC, daar zit een luchtje aan' er aan bij gedragen dat u melding heeft gedaan van criminaliteit?

- Ja
- Nee
- Weet ik niet
- Niet van toepassing

Vraag 11

Wilt u dit antwoorden toelichten?

Vraag 12

Hoe komt het dat u nog nooit een melding van criminaliteit gemaakt heeft bij een instantie?

U mag meerdere antwoorden geven.

- Ik heb geen criminaliteit gezien
- Ik heb er zelf geen last van
- Ik vind het niet zo erg
- Ik wil geen 'verrader' zijn
- Melden kost veel moeite/tijd
- Ik ben bang voor wraak
- Ik ben bang dat ik iemand vals beschuldig
- De politie/gemeente doet toch niets met mijn melding
- Melden heeft geen zin, dit soort activiteiten zijn toch niet tegen te houden
- Ik had (te) weinig bewijs
- Ik wist het niet zeker genoeg
- Anders, namelijk:
- Niet van toepassing

Vraag 13

We willen graag een selectie van deelnemers aan de VR ondermijning interviewen. U zou hiervoor een VVV-bon van 20 euro krijgen. Als u hieraan mee wil werken, mogen wij dan uw telefoonnummer hebben?

Ja, uw telefoonnummer:

Nee

Vraag 14

Heeft u nog opmerkingen over drugscriminaliteit, het melden van drugscriminaliteit of over deze vragenlijst of het onderzoek?

Bedankt voor het invullen van deze vragenlijst!

Colofon

Opdrachtgever

Taskforce-RIEC Brabant-Zeeland

Auteurs

Jolijn Broekhuizen

Opmaak

Linnox

Uitgave

Bureau Broekhuizen – onderzoek en advies
Rogaarplein 9
3815MD Amerfoort
info@bureaubroekhuizen.nl

De publicatie kan gedownload worden via
onze website: www.bureaubroekhuizen.nl

Het auteursrecht van deze publicatie berust
bij Bureau Broekhuizen. Gedeeltelijke
overname van teksten is toegestaan, mits
daarbij de bron wordt vermeld.

© Bureau Broekhuizen, Amersfoort 2020

bureaubroekhuizen

Het auteursrecht van deze publicatie berust bij Bureau Broekhuizen. Gedeeltelijke overname van teksten is toegestaan, mits daarbij de bron wordt vermeld.

© Bureau Broekhuizen www.bureaubroekhuizen.nl, Amersfoort 2020
